ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

31 Mei.

Na het bevel van Oostenrijks Keizer: *voorwaarts!* was de stilte op het gebied der politiek.

Na de eerste k e n n i s m a k i n g tusschen Oostenrijksche en Fransch-Sardinische troepen te Montebello, was er bezinning op het veld des oorlogs.

De diplomatie, die altijd had vertrouwd, dat zij in de uiterste ure het dreigend gevaar zou kunnen be weren, is verschrikt in hare tente gevloden, en zij moge hier en daar nog fluisteren, luide spreken durft zij niet. Zij meent welligt, dat, als eerst het kanon eens het zijne heeft gezegd, haar tijd zal komen; dat er eerst bloed moet zijn gezien, voor men hooren wil van vrede.

Maar daarom is zij niet geheel werkeloos. en hoe zou zij het kunnnn bij de ontzettende toekomst, die Europa welligt te gemoet gaat.

In de eerste plaats houdt de diplomatie zich onledig met te spreken over de onzijdigheidskwestie, en inderdaad, de vraag: „wanneer is men totaal onzijdig?" is door de practijk moeijelijk te beantwoorden.

Ten tweede heeft zij in Duitschland veel hoofdbrekens over de vraag: „wanneer wordt de veiligheid en zelfstandigheid van den Duitschen Bond bedreigd?" en ook hier maakt het „veel hoofden veel zinnen" onder meer dan dertig Duitsche Staten en Staatjes een antwoord zeer lastig.

Ten derde is het hare taak, om vooral Rusland in 't oog te houden, opdat men wete, wat die Noordsche reus in 't schild voert.

En eindelijk bedenkt zij zich, ieder in zijn eigen geheim Kabinet, welke partij te kiezen, als het eens zijn mogt: „de onzijdigheid wordt opgeheven, men kieze zijn man tot vijand of vriend."

Op dit oogenblik is over veel van dit alles nog niets met zekerheid te zeggen, en het schijnt, dat men denkt: „komt die plaag, dan komt er ook raad. De toestand van het oogeblik zal wel leeren wat goed en wenschelijk of wat dringend noodzakelijk is."

Luisteren wij voorshands naar de „men zegt's".

Rusland is nog altijd op Frankrijks hand, maar tot hoe lang en hoever? Men verzekert, dat de Czaar na *von Buol's* aftreding minder anti-Oostenrijksch is, en het Weener Kabinet zijn best doet, om hem van de *Bonaparte's* te verwijderen.

Pruissen houdt de kleine strijdlustige Duitsche Staatjes zooveel mogelijk in toom, doch zal, als het moet, met geen innig verdriet vijandig tegenover Frankrijk gaan staan. De „sussende politiek" van Pruissen is echter niet gemakkelijk vol te houden, vooral bij de bluffcrij, in Beijeren vernomen en zich aldus uitende: *„Duitschland moet met Oostenrijk gaan door dik en dun*, want als Oostenrijk overwint, overwint Duitschland; valt Oostenrijk, dan is Duitschland verloren. Laat Pruissen maar met 300.000 man van het Noord-Oosten, het overige Duitschland met 250.000 man uit het Oosten in Frankrijk trekken, en er is een einde aan de Parijsche comedie!

Dit is „grootspraak", die wel eens gevoelig kon worden gestraft, maar Beijeren denkt: „ik heb vrij schreeuwen Die mij aanvalt, ziet de kolossale vuist van den Duitschen Bond over mij uitgestrekt."

Een ander Beijersch blaadje meent, „dat Duitschland's b e l a n g eischt, dat het deel neme aan den strijd; immers, hoevele Duitschers worden met armoede bedreigd door de daling der Oostenrijksche papieren?"

Dat er echter ook verstandiger lieden in Beijeren, waar de ultramontanen nog in de zeven vette jaren leven, zijn blijkt uit het antwoord, dat uit Neurenberg werd vernomen. „Neen, lief Munchensch blaadje, roept men daar, „zoo laag worden de Duitsche belangen niet gezocht, en als de geld-aristokratie haar geld in Oostenrijksche v o d d e n (effecten) steekt, in plaats van het tot ontwikkeling van landbouw en nijverheid te bezigen, geeft de Duitsche burgerschap dáár zijn bloed niet voor."

Intusschen — te Munchen werd voor de Oostenrijkers gecollecteerd, ten einde Oostenrijk een bewijs te geven van *gloeijende sympathie*. Op meer andere plaatsen had dit plaats.

Wurtemberg is ook in vele streken zeer anti-Fransch en over 't algemeen voeren de zwaksten het hoogste woord.

Napoleon III zal wel goed luisteren en zeer zeker wenschen, dat hij eens met de Beijeranen een woordje kon wisselen.

Hannover, onze lezers weten het, wil hebben, dat de Duitsche Bond een observatie-leger aan den Rijn zamentrekke, ten einde een waakzaam oog op Frankrijk te houden. Pruissen ziet daarvoor nog geene noodzakelijkheid.

De militaire commissie uit den Duitschen Bond is echter van oordeel, dat Hannover's wenschen moeten worden bevredigd. 't Zal nu de vraag zijn, of zij de meerderheid in de vergadering zal hebben. Men zal echter nog wat wachten met de behandeling dezer zaak.

Wachten — dit is het wachtwoord. Is het beter dan dadelijk *handelen?*

Die *dat* wist!

De eerste ban van de Landweer (schutterij) in Pruissen is onder de wapenen geroepen en reeds in den morgen van 27 jl. werden de manschappen in de militaire kleeding gestoken. Om uit te trekken? Voorshands alleen om zich te gewennen aan de behandeling der nieuwe miniégeweren.

Ten bewijze, dat er werkelijk eene belangrijke „afspraak" tusschen Frankrijk en Rusland bestaat, verhaalt men, dat op het afscheidsdiner, ter eere van Grootvorst *Constantijn* te Athene gegeven, twee feestdronken levendige toejuichingen te beurt vielen. De eerste luidde:

„op den goeden uitslag van den strijd der geallieerden!"

en de tweede;

„op het verbond tusschen Frankrijk en Rusland!"

Grootvorst *Constantijn* zweeg — maar dronk een fikschen teug

Te Parijs verlangt men met smart naar oorlogs f e i t e n, dat wil zeggen naar de tijding: de Fransche adelaar zal zich spoedig in Lombardije laten zien. De berigten: de Keizer bezocht die stad en dat dorp en leest naauwkeurig alle leger rapporten, verscheen in de hospitalen enz. enz., beginnen den kwikzilverachtigen Franschman zeer te vervelen, en reeds sluipt de gedachte in zijn hart: „zou het woedend gevecht bij Montebello ook eene duchtige les voor onzen Keizer zijn geweest, om zeer voorzigtig te zijn? Zou dat gevecht de waarschuwing zijn geweest, om zich goed te bedenken voor eene tweede bataille te wagen? Zou de Oostenrijksche Generaal het „liedje van verlangen" willen spelen en een knibbel-oorlog willen voeren?"

Hoe 't zij — Montebello was eene plaats des bloeds, en de naam van dat dorp is vereeuwigd. Hoe sterk de wederzijdsche magt was, die daar streed, is nog onbekend, maar zeker is het, dat de uitslag van het gevecht aanleiding gaf tot nadenken.

Keizer *Napoleon* heeft nu zijne magt bijeen, en Graaf *Giulay* vroeg versterking, en als het water in de Po en Sezia wat valt, zal er hoogstwaarschijnlijk slag een groote slag worden geleverd.

De Keizer van Frankrijk m o e t dien wenschen.

Garibaldi, met zijn vliegend corps, is druk in beweging en behaalde, zoo telegrafeerde men, eene overwinning te Varese, eene overwinning, die echter veel kostte Deze beruchte kapitein heeft geen geschut en zoekt elke kennismaking af te breken met de bajonet.

Dat is gewoonlijk een probatum middel, maar voor w i c?

Dat is de vraag.

Volgens de jongste tijdingen drong hij door tot Como en werd die stad, toen hij er binnentrok, geillumineerd!

Men schrijft uit het Oostenrijksche hoofdkwartier, dat er bevel is gegeven tot eene v e r k e n n i n g van de positien en de krijgsmagt van *Garibaldi*.

Sumarow een Oostenrijksch Generaal van zeer vreemde manieren, een man, wiens leus steeds was: „voorwaarts!" leed niet aan de eigenaardige ziekte der Oostenrijkers, die zich ook nu weder verraadt, de „verkennings-ziekte," zooals bleek, toen hij in den oorlog in 1799 in Lombardije, op den voorslag van Generaal *Chasteler*, om eene verkenning te doen uitvoeren, uitriep: „verkenningen? Ik wil die niet. Ze zijn goed voor vreesachtigen en eene waarschuwing voor den vijand, dat men nadert Als men maar wil, vindt men den vijand overal. Colonnes, de bajonet, het blanke geweer, aanvallen, overwel digen, dat zijn mijne verkenningen!"

Het onstuimige van den Franschman, die, als 't zijn moet, regts noch links kijkt, maar eene beslissing wil, weet de Oostenrijker, en vooral in deze dagen.

Eens klaagde zeker Generaal aan *Sumarow* over de natheid van het terrein, waarmede de soldaat had te worstelen. Hij werd daarover zeer vertoornd en schreef: „ik hoor, dat men zich beklaagt, dat de infanterie natte voeten bekomen heeft, maar het weder was niet anders De marsch was voor de dienst van den doorluchtigen Keizer. Eene vrouw, een *petit-maitre* (een pronker), een luiaard, moeten drooge dagen hebben. De egoistische pruttelaar tegen de dienst moet ontzet worden van het commando. Die zwak is van gezondheid, blijve achter De zoogenaamde *raisonneurs* (ontevreden babbelaars) kunnen bij geen leger worden geduld."

Gedurig komen er te Turijn nog brieven aan voor Oostenrijksche officieren bij het leger van Generaal *Giulay*. Men ziet hieruit, dat het plan wel was, de Sardinische hoofdstad met eene handgreep te nemen. Alzoo — de beerenhuid te vroeg verkocht! In eene dier brieven schrijft eene vrouw aan haar man, een baron en officier: „hoe akelig, dat gij daar zoo in den modder moet marcheren. Maar — de paleizen te Turijn zullen u die ellende wel doen vergeten. Rust daar goed uit, doch zie niet te veel naar de Turijnsche dames, die — mooi moeten zijn P.S. Ons dochtertje is goed gezond."

Welligt was die officier op het kerkhof te Montebello, in plaats van in de Turijnsche paleizen en kennis makende met gesmoorde Zouaven en jagers van Vincennes, in plaats van met Turijnsche vrouwtjes.

De posterijen gaven die brieven aan den Pruissischen gezant met verzoek om ze bij gelegenheid aan hunne adressen te bezorgen

De *Times* spot eenigzins met de overwinning der Franschen bij Montebello, en noemt die van de t i e n d e soort. Men verwacht iets anders te Parijs — zegt hij — en zulke bulletins zou men daar niet lang verdragen."

Hij meent, dat de Oostenrijkers thans wel tegen de Franschen zijn opgewassen — dat nader blijken moet.

Dat men te Parijs met gespannen aandacht de uiting der publieke opinie in Pruissen gadeslaat, is ligt te begrijpen, en dat men zich gereed maakt, om spoedig aan de grenzen te zijn, als Duitschland nog meer dreigend optreedt, zal niemand betwijfelen.

Wij zijn in staat, zegt de *Moniteur de l'Armée*, om het hoofd te bieden aan alles wat er gebeurt.

Keizer *Napoleon* ageert als chef van het Sardinisch-Fransch leger en geeft bevelen, ook aan Koning *Victor Emmanuel* Dat ergert dezen en genen en geeft wel eens aanleiding tot spotternij, maar men vergete niet, dat éénheid in het bevelen de eerste voorwaarde is tot eenheid in handeling, en zonder deze staat elke zaak, die gezamenlijke krachten eischt, op het spel.

Keizerin *Eugenie* heeft drie aanspraken gehouden bij gelegenheid der receptie op de Tuilerien op 26 jl., de eene tot de leden van den Senaat, de tweede tot het Wetgevend Ligchaam en de derde tot den Staatsraad. Zij sprak met even vaste als duidelijke stem, maar toen zij tot de Wetgevende Vergadering zeide: „ik stel veel vertrouwen op de loijale medewerking en den steun der geheele natie, die, staande de afwezigheid van het door haar gekozen opperhoofd, nimmer aan eene vrouw en kind zullen ontvallen!" bewees de toon der stem, dat het hart eener moeder sprak, en ontstond er eene onuitsprekelijke geestdrift in de zaal.

De oude Prins *Jerôme* hield gedurende deze plegtigheid den jongen Prins-keizerlijk grenadier op den arm, en toen de Keizerin haar laatste woord had gezegd, snelden vele afgevaardigden op hem toe en kusten den kleine de handen.

Er waren ook, die hard schreiden.

Men kan toch wonderlijke dingen beleven.

Het Engelsche Parlement komt spoedig bijeen, en reeds is het druk in de keuken van sommige staatkundige hoofdpersonaadjes, die hunne vrienden aan tafel noodigden, om daar, bij een goede biefstuk, parlementaire oorlogsplannen op het touw te zetten.

Palmerston tracteert op 6 Junij de liberale-, *Disraeli* daags daarna de behoudende Volksvertegenwoordigers van het Lager Huis.

Lord *Derby* zal met de Tories — Lord *Granville* met de liberale afgevaardigden — van het Hoogerhuis banketteren.

Later wordt *Palmerston* lid van het Hoogerhuis, om daar de leidsman der vrijzinnigen te zijn, terwijl Lord *John Russell* zijne plaats in 't Lagerhuis inneemt.

De Koningin zal op 7 Junij de zittingen van het Parlement openen en dan ook zeggen, wat H. M Regering over den Italiaanschen oorlog denkt, en wat zij dienaangaande deed en verder doen zal.

Niets meer en ook niets minder?

De geheele waarheid werd nog nooit in eenige Troonrede gevonden.

Het ultramontaansche dagblad *l'Univers* houdt eene lofrede op den nu overleden en reeds begraven Koning van Napels en het zegt:

„God nam de edele en Christelijke ziel van Koning *Ferdinand* tot zich — van een Vorst, die nooit met de revolutie heulde tegen zich zelven en tegen zijn volk — van een Vorst, die aan zijn erfgenaam nalaat een onbesmette Kroon; geen wonder, dat de Monarch in de gonade verviel van de mannen der wanorde, die hem wel bedreigden, maar niet konden verslaan. Eens echter gaf hij toe, als gevolg eener edelmoedige illusie (!) en nog eens, om een bijweg te openen voor den stroom, die de dammen dreigde te verbrijzelen. Maar daar bij geene liberale instellingen had *gegeven*, nam hij die terug, toen de revolutie die tot haar doel wilde gebruiken.

„*Ferdinand* was eerst een bij uitstek populair Vorst, in weerwil van de Engelschen, die hem later tot den impopulairsten Vorst van Europa maakten; die hem elken verdediger ontroofden en hem door ellendelingen deden beschimpen tot op zijn doodbed.

„Een was er echter, die bad voor den stervende, en dat was — de Paus. Deze verhief zijne heilige stem voor de herstelling van den zieke, maar de besluiten der Goddelijke wijsheid waren zoo onwrikbaar, dat zelfs *zulk* een gebed die niet kon veranderen."

De heer *Veuillot* hoopt, dat de jonge Koning in niets zal toegeven aan de eischen der liberale partij. „en," roept hij vermetel uit, „dat behoeft hij ook niet, onder eene voorwaarde: hij sluite een concordaat met Rome", dat is „hij make de Kerk vrij in zijne Staten!"

In landen, waar dit geschiedt, is de Vorst veilig — onder de bescherming en onder het gezag der Jezuïten.

De jeugdige Monarch wijdde zijne regering in met eene proclamatie, waarin hij zijn vader prijst, zwijgt over de Italiaansche kwestie en — niets belooft.

De een voorspelt oproer in Sicilie — de andere verzekert, dat het leger orde zal houden.

De Europesche diplomatie doet wat zij kan, om den zoon op een' anderen weg te brengen dan dien, op welken de vader ten einde toe ging. De moeder weet het echter beter, meent zij, en zij zal wel worden gehoorzaamd.

Mexico is geheel in de war en worstelt met verschillende partijen. De een wil er een Spanje, de ander een Noord-Amerika van maken.

Nog al verschil!

De eene partij wil een bestuur van *generaals en priesters* — de andere eischt vrijheid op het gebied van Staat en Kerk. De eene hoopt zich te verrijken — de andere wetende, dat de Kerk meer dan veertig millioen in de doode hand heeft, wil die besteden ten *algemeenen nutte*.

Nog al verschil van opinie!

Wie zal het winnen?

Men zegt, dat de liberale partij op 3/4 der bevolking kan rekenen.

Uit China — ja, lezers! China is er nog — weinig nieuws, maar rustig is het er nog niet. In sommige Provinciën heerschen onlusten en men vreest voor diplomatische verwikkelingen, als de gezanten der mogendheden zich daar hebben gevestigd. De Russische gezant opende die door te zeggen: »ik spreek alleen met den Keizer en niet met zijne zoogenaamde Ministers!«

Wat zal de aarts-leugenaar, alias hofwigchelaar, die zijn gebieder alles anders vertelt dan het is, wel van dien Russischen eisch zeggen?

Als die wordt bevredigd, is zijn rijk uit.

Te Canton is het stil uit angst. Men ducht een aanval der Chinezen, als de Fransch-Engelsche krijgsmagt wordt verminderd.

In Britsch Indie ontstond weer een klein oproertje, een nadrop van de groote onweersbui, die aftrok.

De Verhevene Porte heeft eindelijk, doch niet zonder blijkbaren onwil, de verkiezing van Prins *Couza* tot Hospodar der Vorstendommen goedgekeurd, en menigeen in zijn vermoeden, dat de Sultan inwendig zeer Oostenrijksch gezind is, bevestigd.

Hij heeft aan de dagbladen van Constantinopel verboden, om niet bijzonder veel te zeggen over den oorlog in Italie.

Wij deelen nog de volgende telegrafische berigten mede:

Weenen, 28 Mei. De Keizer is heden morgen ten 11 ure naar Italie vertrokken. Eene groote volksmenigte was aan het spoorwegstation verzameld, en begroette hem met geestdrift.

Turyn, 28 Mei. Eene depêche van *Garibaldi* van dezen morgen 10 ure meldt, dat hij den vijand den vorigen avond in zijne stellingen bij Como heeft aangevallen en verslagen. Hij was daarop ten 10 ure des avonds de stad binnengerukt. De Oostenrijkers trokken daar zij geheel geslagen waren, op Monza terug. Op dit berigt heeft koning *Victor Emmanuel* van zijn hoofdkwartier eene depêche naar *Garibaldi* gezonden, waarin Z. M. hem lof brengt voor zijn moedig streven.

Men berigt heden, dat de stoomschepen *Benedict* en *Radetzki* gedurende drie uren Cannobbio hebben gebombardeerd. De verdediging was bewonderenswaard. Aan onze zijde zijn daarbij geene verliezen te betreuren, de vijand had eenige gewonden.

Heden heeft er aan den linkeroever van de Sesia in de nabijheid van Vercelli eene schermutseling plaats gehad waarbij de Oostenrijkers het onderspit hebben moeten delven.

Berlijn, 28 Mei. Uit Florence wordt heden gemeld, dat Rusland, Pruissen, Engeland en Turkije het voorloopig bewind in Toskane niet hebben erkend en de vertegenwoordigers dier mogendheden hunne vlaggen hebben ingenomen.

Bern, 28 Mei. Uit Lugano schrijft men d.d. 28 Mei: Gisteren avond, na een bloedig gevecht van 5 tot 8 uren, heeft *Garibaldi* de stad Como bemagtigd.

Garibaldi heeft de Oostenrijkers vervolgende, Cameralta bezet. De Oostenrijkers zijn heden morgen teruggetrokken. Oostenrijksche stoombooten op het Lago Maggiore hebben gedurende 3 uren Canobbio gebombardeerd zonder veel schade te berokkenen.

Andere depêche.

Garibaldi is gisteren avond na een hardnekkig gevecht dat van 5 tot 8 ure duurde Como binnengerukt, hij werd door de inwoners met geestdrift ontvangen. De stad was verlicht. Het gevecht werd te Camerlata nog voortgezet. Al de Oostenrijksche stoomschepen welke op het meer Como voeren zijn in handen van *Garibaldi* gevallen. De Oostenrijkers zijn terug getrokken.

29 Mei. *Garibaldi* heeft Como verlaten en de Oostenrijkers uit Comerlata verjaagd. Te Como is een Sardinisch telegraphist geïnstalleerd. De Franschen onder generaal *Niel* is te Lesto Calende aangekomen. Een korps Oostenrijkers onder komando van den luitenant-veldmaarschalk *Urban* rukt tegen *Garibaldi* op.

Parijs, 28 Mei. De *Moniteur* deelt heden een telegram mede uit Alessandrie, van heden. De keizer, zoo veel mogelijk de ellende van den oorlog willende verminderen, heeft besloten, om alle gekwetste gevangenen aan den vijand terug te zenden, en wel zonder uitwisseling.

Garibaldi is binnen Como getrokken, terwijl de inwoners zich wapenen om hem te volgen

Door de *Pays* wordt gemeld, dat de Oostenrijksche troepen, sterk 50 000 man, gisteren Piacenza verlaten hebben en op Lombardijsch grondgebied teruggekeerd zijn.

De Engelsche regering zal de diplomatieke betrekkingen met Napels niet hervatten dan te gelijk met Frankrijk. Het berigt nopens het vertrek van den heer *Hudson*, was voorbarig.

De *Constitutionnel* verklaart in het nommer van heden, dat, wanneer Engeland eenmaal de onzijdigheid opgeven en een werkdadig deel aan den oorlog nemen zou, dit volgens zijne bekend liberale beginselen, slechts ten gunste van de onderdrukte Italianen zou kunnen wezen.

Amsterdam, 30 Mei. Heden zijn hier van verschillende kanten per telegraaf de volgende berigten ontvangen:

Garibaldi heeft versterking van troepen en artillerie ontvangen. In het zuiden heeft eene aanzienlijke afdeeling Oostenrijkers op nieuw Bobbio, op de grenzen van Sardinie en Parma, bezet. Koning *Victor Emmanuel* verlegt zijn hoofdkwartier naar Vercelli. Toskane heeft zich aangesloten bij Frankrijk en Sardinie. Napels is rustig.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 27 Mei. 2 75 El; † A. P. 9 70. Gev. 35 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 27 Mei 11 voet 1 duim Rijnlandsch.

Door het Departement van Oorlog is aan de directeuren der artillerie last gegeven zorg te dragen, dat bij de verzending van buskruid van het Rijk, de Commissaris des Konings in de provincie, door welke zoodanige verzending zal geschieden, daarvan worde onderrigt.

1. Door den betrokken directeur der artillerie, zoodra de schepen daartoe zullen zijn gerekwireerd, met opgave van den waterweg, dien het transport zal volgen, en zoo na mogelijk den tijd van vertrek, ten einde de gemeentebesturen, die zulks aangaat, daarvan in tijds kunnen worden onderrigt, en

2. door den betrokken magazijnmeester der artillerie, die het juiste tijdstip van vertrek van bedoeld transport onverwijld behoort mede te deelen.

Gelijke kennisgevingen zullen geschieden aan de besturen der drie eerste gemeenten, die door het transport zullen worden aangedaan.

Naar aanleiding van dien heeft de Minister van Binnenl. Zaken doen opmerken, dat bij Zr. Ms. besluit van 3 Feb. 1858 no. 65 vrijstelling van briefport is verleend aan de Commissarissen des Konings in de provinciën, de magazijnmeesters der artillerie en de gemeentebesturen.

— Aan particuliere berigten uit O. Indie ontleenen wij het volgende:

»De Generaal *Steinmetz* zal nagenoeg drie maanden in het hospitaal moeten verblijven, doch zijn arm zal niet behoeven te worden geamputeerd; hij bevond zich overigens naar omstandigheden zeer wel. Kapitein *C. L. Schröder* van den staf, die den genoemden Generaal naar Loevahay heeft begeleid, is daarna weder met Zr. Ms. stoomschip *Medusa* naar Boni vertrokken.

— Naar men verneemt bedraagt dit jaar het getal der aspiranten om als kadet op de koninklijke militaire akademie geplaatst te worden 206, waarvan 110 voor de dienst hier te lande en 96 voor die in de koloniën; daarvan hebben bij voorkeur eene plaatsing verzocht:

voor de dienst hier te lande: Infanterie 22, Kavallerie 28, Artillerie 40; Genie 20; *voor de koloniën*: Infanterie 28, Artillerie 26, Genie 42.

Gelijk men weet, kunnen geplaatst worden: *voor de dienst hier te lande*: 30 kadets voor de inf.; 4 voor de kav., 10 en 2 voor de genie; *voor de koloniën*: 35 kadets voor de inf.; 4 voor de kav, 8 voor de art. voor de genie.

— Z. M. heeft bevorderd: tot vice-adm. HHs. adj. in buitengew. dienst, den schouten-bij-nacht *F. X. R. t' Hooft*; tot schouten-bij-nacht de kapts. t. z. A. baron *Collot, d'Escury* en *J. F. E. von Römer*, tot kapts. t. z. de kapts. luits. *W. H. A. Wesselink* en ridder *H. W. A. van Rappard*.

— Zaturdag heeft in de afdeelingen van de tweede kamer der staten-generaal het nader onderzoek plaats gehad over het ontwerp van wet nopens de ligtingen der militie van 1856 en 1857. Naar wij vernemen, zijn zeer vele leden in al de afdeelingen blijven volharden in de afkeuring van de voordragt van wet tot oproeping van de beide ligtingen, waartoe, naar zij meenden, vooralsnog volstrekt geene noodzakelijkheid bestond, terwijl het gouvernement altijd de vrijheid bleef behouden, om, ingevolge de voorschriften der grondwet, al de ligtingen gedurende den tijd van zes weken op te roepen en in den wapenhandel te oefenen. Andere leden vonden het, even als bij het eerste onderzoek, geraden, den voorgestelden maatregel van voorzorg te nemen, tot zoolang de staatkundige omstandigheden van het buitenland dien noodzakelijk mogten maken. Wederom anderen, die wel bezwaar hadden tegen eene indienststelling gedurende den tijd van zes maanden, konden in de gewijzigde voordragt, waartoe die tijd tot drie maanden is beperkt, berusten.

Maandag ten drie ure zal de kamer bijeenkomen, als wanneer de eindverslagen over de ontwerpen nopens de ligtingen en het Limburgsch bondscontingent zullen worden uitgebragt. Men verwacht dat de kamer Dingsdag aanst. over de verschillende wets-ontwerpen zal beraadslagen. Men houdt het daarvoor, dat het ontwerp wegens het bondscontingent, des noods met eenige wijziging, zal worden aangenomen, maar dat het lot van de voordragt nopens de beide ligtingen zeer twijfelachtig blijft.

Men ziet bij de kamer spoedig te gemoet de aanbieding van het wets-ontwerp tot bekrachtiging van de voorloopig verleende concessie voor den aanleg van de Zuider- en den Zeeuwschen spoorweg.

— Het *Bataviaasch Handelsblad* behelst nopens de krijgsverrigtingen op Boni nog het volgende:

»Den 28sten Februarij is Boni genomen en totaal verbrand. Des morgens ten 5½ ure rukte de kolonne van Badjoa op, slechts 6 palen van Boni, de zetel der koningin, verwijderd. Een goede breede weg leidt derwaarts, doch voorzien van vele verhakkingen en andere hindernissen. Die weg werd omgetrokken, waaraan acht volle uren werden besteed. Men kwam in 's vijands flank; er lagen tegen over de kampong twee bentings, welke zeer goed verdedigd doch spoedig genomen werden en Boni werd vervolgens geheel pl[illegible] en [illegible]and geschoten.

Groote rijkdommen moeten eene prooi der vlammen geworden zijn, onder anderen voor f 120,000 aan opium. De plaats was prachtig gebouwd, doch bestond geheel uit houten huizen met veel snijwerk.

De kraton werd verdedigd door twee dertig ponders en twaalf achtponders, waarmede echter niet werd geschoten. De koningin met haren harem, bestaande uit acht heeren, is gevlugt en alles was verlaten. Alleen vond men een jong meisje met eene houw over het hoofd welke meisje spoedig afgemaakt werd; daar men geene kans zag haar in het leven te behouden. Bij deze gelegenheid hadden de onzen slechts drie dooden.

Dien nacht werd onder het licht van achttien in brand staande kampongs gebivouakkeerd.

De Boniers staan voor onverschrokken bekend, doch in dezen oorlog schijnen zij zulk eene vrees voor de Nederlandsche troepen te hebben gekregen, dat zij zich als het ware bijna niet meer laten zien.

Onze kavallerie heeft vele charges met goed gevolg gemaakt. Een brigadier en vier man hebben honderd en vijftig vijanden uit een boschje verdreven; die daarna alle in de pan zijn gehakt. Algemeen wordt erkend dat onze kavallerie bij deze expeditie uitstekende diensten doet. De opperbevelhebber heeft bij eene dagorder aan dat wapen dan ook alleen lof toegezwaaid.

Over het geheel zijn er bij de expeditie 69 zieken waarvan zes overleden.

De kapitein *Niemansverdriet* ligt ernstig ongesteld op het ziekenschip. De luitenant kolonel *Kellerman* is eenigzins ongesteld, doch blijft de artillerie van uit het kamp kommandeeren.

De troepen zijn naar Badjoa teruggekeerd in afwachting dat het aldaar gebouwd wordende fort in gereedheid zal zijn, als wanneer een aanval zal plaats hebben op Pasimba, eenige sterkten aan de Tjenrana rivier en daarna op Signij.

Het getal gesneuvelden bedraagt bij de geheele expeditie niet meer dan vijf en twintig en dat der gewonden overtreft het cijfer van zeventig niet.

— Dezer dagen vervoegde zich iemand in een winkel op het Zieken te 's Gravenhage, die, na aldaar iets te hebben gekocht, zich naar het station van den spoorweg begaf, om met den trein huiswaarts te keeren. Aan het station gekomen, miste hij zijne portemonnaie en herinnerde zich, die in den winkel te hebben laten liggen. Onmiddelijk keerde hij derwaarts terug, doch men beweerde, geene portemonnaie te hebben gevonden en ook de nasporingen, die men in het werk stelde, zelfs nadat door den belanghebbende de hulp der policie was ingeroepen, bleven vruchteloos, toen op het onverwachts een kind van 4 á 5 jaren, dat bij het zoeken tegenwoordig was, zeide: »maar vader, gij hebt immers dat dingetje daar straks in uwe laars gestoken!« De vader, aldus door zijn kind verraden, was nu wel verpligt den verborgen schat weder aan 't licht te brengen.

— Naar men uit Stuttgart berigt, heeft H.M. de Koningin der Nederlanden in een groot gevaar verkeerd, ten gevolge van het schuw worden der paarden van haar rijtuig, bij een onweer, in de nabijheid van een meer.

Amsterdam, 28 Mei. Alhier is berigt ontvangen van het overlijden van Hertogin *Maria Anna Sophia Elizabeth Ida Bernardina Augusta Helena Amelia Charlotta*, tweede dochter van den Groothertog en de Groothertogin van Saxen-Weimar-Eisenach (geboren Prinses der Nederlanden, zuster van Z. M. onzen Koning), geboren 29 Maart 1851.

— Wij vernemen, dat door de keurmeesters van levensmiddelen in de laatste dagen in ruim tweehonderd kruideniers- en komenijswinkels het limoensap is vernietigd, als zijnde grootendeels zamengesteld uit vitrioololie en guttegom met water en dus hoogst schadelijk voor de gezondheid. De hoog gele kleur is onder anderen het kenmerk voor deze zoo schadelijke vervalsching.

Groningen, 25 Mei. Heden namiddag werd door de godgeleerde studenten dezer hoogeschool, daartoe uitgenoodigd door de kweekelingen der gereformeerde faculteit te Montauban, plegtig herdacht het 300jarig bestaan der hervorming in Frankrijk, onder de leiding van Prof. P. *Hofstede de Groot*, die bij deze gelegenheid eene toepasselijke rede uitsprak in de Nieuwe kerk. Twee Studenten waarvan een de heer *J. A. Willinge* was, deden toepasselijke voordragten.

Roermond, 24 Mei. In den laten avond van den 20 dezer, zijn te Weert ernstige ongeregeldheden voorgevallen. Zekere *J. L. Broens* en diens zoon hebben zich eene aanzienlijke hoeveelheid steenkolen, waarop bij vonnis der regtbank alhier executoriaal beslag was gelegd geworden, willen toeëigenen. Maréchaussés der brigade Weert hebben zulks willen tegengaan, doch zijn, slechts drie in getal zijnde door eene gewapende bende van ruim 25 personen, opgeruid door de twee genoemde Broens, die hun geld en jenever te voren hadden verschaft, aangevallen en deerlijk mishandeld; langzamerhand was het getal kwaadwilligen en nieuwsgierigen tot ruim 800 geklommen, en het gelukte den wachtmeester, met nog een maréchaussé en den rijksveldwachter, die daarvan onderrigt werden en hunne makkers te hulp kwamen, niet dan met veel moeite dezen te ontzetten, en de twee aanleggers van die ongeregeldheden aan te houden. Een der maréchaussés heeft vijf en de rijks veldwachter eene belangrijke wonde bekomen, terwijl aan alle maréchaussées de kleederen en uniform gescheurd en de wapenen verbrijzeld zijn geworden, zonder dat zij, door de aanzienlijke toegeschotene menigte overrompeld, er gebruik van hebben kunnen maken. Verleden Maandag zouden die steenkolen worden verkocht, en het liet zich aanzien, dat gelijke ongeregeldheden op nieuw zouden voorvallen; in den nacht van Zondag op Maandag vertrokken de substituut-officier van justitie, met den luitenant en de brigade-maréchaussée te paard, van hier en kwamen ten 4 ure des morgens te Weert aan, ten einde zulks des noods met geweld en kracht van wapenen te beletten en de orde te handhaven. Deze versterking der brigade Weert schijnt de kwaadwilligen tot inkeer te hebben gebragt; bij de verkooping heeft de substituut-officier van justitie nog meer mede-

pligtigen aan het voorgevallene op Vrijdag te voren doen aanhouden en gevankelijk herwaarts doen overbrengen, terwijl velen hierna de vlugt naar Belgie hebben genomen. De verkooping is dan ook zo der stoornis afgeloopen. Er wordt nog aanhoudend onderzoek gedaan, en het schijnt dat het aantal medepligtigen niet onaanzienlijk zal toe nemen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Aangaande den dood van den oostenrijkschen generaal von *Benedek* verneemt men de volgende bijzonderheden. Bij *Frassinetto* was hij tot in het midden der rivier vooruitgedrongen, om het leggen van een bruggehoofd te bespoedigen. Een sardinische artillerist bemerkte hem en rigtte een met schroot geladen kanon op den generaal. Verschrikkelijk gekwetst werd von *Benedek* naar Pavia gebragt en daar overleed hij

— Volgens de laatste berigten uit Venetie, was de fransche vloot voor die stad aangekomen en had de kommandant dezer zeemagt de forten opgeëischt zich binnen drie dagen over te geven. Bij de weigering zal het vuur daartegen geopend worden.

ENGELAND

De gemeenteraad van Melbourne heeft in een besluit zijn misnoegen te kennen gegeven over de handelwijze der koningin, die den lord majoor van Melbourne, welke haar ten vorigen jare ter gelegenheid van het huwelijk harer dochter een adres heeft gebragt, niet tot ridder benoemd heeft. Een der redenen, waarom hem dit eerbewijs niet geschonken werd, is dat hij zijn rijkdom verkregen had door den verkoop van sterken drank.

— Uit Weenen wordt aan den *Times* geschreven, dat de gisting en ontevredenheid in Hongarije hoe langer hoe meer toenemen.

— Een brief uit Boston meldt, dat de Mormonen, tegen eene aanzienlijke schadeloosstelling hebben aangeboden de omstreken van Utah te verlaten en zich op een der eiland groepen in de Stille Zee te vestigen.

— Dezer dagen sprak *Kossuth* weder in eene vergadering te Manchester gehouden. Hij bepleitte hetzelfde stelsel als te Londen en beval stipte onzijdigheid aan. Verder gaf hij te kennen dat hij spoedig eene buitenlandsche taak te vervullen zou hebben, en zijn vaderland (Hongarije) weldra zijne banier zou ontrollen. Hij vertrouwde dat Engeland zich niet in de hongaarsche aangelegenheden zou mengen, door de zijde van Oostenrijk te kiezen. Zoo als gewoonlijk werd zijne rede met buitengewone toejuichingen ontvangen.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Constantinopel van 18 Mei:

Vier of vijf dagen geleden is bevel gegeven in allerijl drie linieschepen, twee stoomfregatten, en een of twee andere schepen in staat te stellen dadelijk zee te kiezen om in den Archipel te kunnen kruisen. Dit bevel schijnt in verband te staan met onrustbarende tijdingen uit Thessalie en Epirus, waar de rajas (Christenen) druk bezig schijnen een opstand voor te bereiden die zich aan een tweeden opstand op Candia zou aansluiten. Alle maatregelen zijn reeds voor de spoedige verspreiding van het kwaad genomen. Te Janina worden openlijk bijeenkomsten der voornaamste oproermannen gehouden, ook bij den konsul eener mogendheid die nog al Griekschgezind is

— Volgens eene telegrafische depêche schijnt men in Napels tegen den nieuwen koning te blijven komplotteren. Hij schijnt echter met kracht tegen intrigues en intriganten op te treden.

— In Turkije heeft Oostenrijk eene nieuwe teleurstelling ondervonden, doordien de Porte, in weerwil van Oostenrijks tegenstreven, den hospodar *Couza* erkend heeft.

— De *Neuesten Nachrichten* van Munchen bevatten onlangs een artikel, waarin men trachtte te bewijzen, dat Duitschlands belangen reeds nu eene interventie van Duitschland in den oorlog eischen. Vele duizenden worden in Beijeren, zegt het blad, in hun bestaan bedreigd daar hun vermogen geheel of gedeeltelijk in Oostenrijksche staatspapieren is belegd: »Zijn dat dan niet« heet het »ook Duitsche belangen.«

— Men schrijft uit Weenen, dd. 25 Mei: De groote verliezen, door ons bij Montebello geleden, moeten hoofdzakelijk worden toegeschreven aan den ijver der soldaten, die volstrekt allen handgemeen wilden worden, en ondanks de bevelen, zich te ver onder het bereik van een moorddadig kartetsvuur begaven.

ITALIE.

Koning *Ferdinand* van Napels heeft groote schatten nagelaten, een deel waarvan, uit Hollandsche ducaten bestaande, veilig in de verwulfde kelders van een der Koninklijke paleizen, te Caserta of elders, moet verborgen zijn, terwijl op verre na het grootste gedeelte in Hollandsche, Engelsche, Russische en Deensche schuldbrieven, belegd moet wezen.

De begrafenis van wijlen Koning *Ferdinand* zou op 30 Mei plaats hebben.

— Koning *Ferdinand* van Napels heeft groote schatten nagelaten, een deel waarvan, uit Hollandsche ducaten bestaande, veilig in de verwulfde kelders van een der koninklijke paleizen te Caserto of elders moet verborgen zijn, terwijl op verre na het grootste gedeelte in Hollandsche, Engelsche, Russische en Deensche schuldbrieven belegd moet wezen.

— *Garibaldi* heeft de volgende proclamatie tot de inwoners van Lombardije gerigt:

»*Lombarden!*

»Gij wordt tot een nieuw leven geroepen en gij moet deze oproeping beantwoorden gelijk uwe vaderen dit te Pontida en Legnano deden. De vijand is nog dezelfde, meedoogenloos, moordzuchtig, onverbiddelijk en roofziek Uwe broeders uit alle provincien hebben gezworen te overwinnen of met u te sterven. Wij moeten de beleedigingen de dienstbaarheid van twintig geslachten wreken, wij moeten aan onze kinderen een erfdeel achterlaten, dat vrij is van de smet der overheersching van den vreemden soldaat.

»*Victor Emmanuel*, die door den nationalen wil tot ons opperhoofd is gekozen, zendt mij in uw midden, om u te organiseren voor de vaderlandslievende veldslagen. Ik ben gevoelig over de gewigtige zending, die mij is toevertrouwd, en fier er op, dat ik het bevel over u zal voeren.

»Te wapen dus! de dienstbaarheid moet eindigen!

»Die een wapen kan voeren en het niet doet, is een verrader.

»Italie zal met zijne vereende en en van de vreemde heerschappij vrijgemaakte kinderen den rang weten te herwinnen, welken de Voorzienigheid het onder de natiën heeft aangewezen.«

ASSEN, 31 Mei.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 30 Mei. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* $2\frac{1}{2}$ pCt. 58 percent. dito 4 pCt. $89\frac{1}{4}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 101 percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $58\frac{1}{2}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad lager; op October f 357. — Raapolie onveranderd. — Nieuwe Poolsche Tarwe en Boekweit f 8 lager. — Graanmarkt overigens onveranderd.

Tegen 4 Junij e. k. zijn de deelhebbers der N. Willems Kanaal-Maatschappij opgeroepen tot het houden der gewone vergadering, ten huize van *J. B. Schut* alhier. O. a. zullen voor de heeren *U. G. Schilthuis Jz.* en Mr. *H. Vos*, die als zoodanig dit jaar aftreden, een nieuwe Directeur en Commissaris gekozen worden. Verder zal het bestuur de volgende voorstellen doen:

a. dat door de leden ook de laatste 20 pCt. van ieders deelneming nog dit jaar zal worden gefourneerd;

b het Bestuur te magtigen, om ter gereede voldoening der nog uit te voeren werken, voor zooverre noodig, gelden te negotiëren voor rekening der Maatschappij, mits het bedrag hiervan in geen geval te boven gaat het bedrag van de subsidiën welke nog te ontvangen zijn van het Rijk, de provinciën Groningen en Drenthe, en de gemeenten Assen en Groningen, welke, voor zooverre noodig, bestemd blijven, om de schuld der te negotiëren gelden weder af te lossen.

— Door den Raad der gemeente Meppel is besloten nadat de pogingen tot eene minnelijke schikking niet zijn geslaagd, aan den Advocaat Mr. *van Nierop* op te dragen de procedure tegen de Drentsche Kanaal-Maatschappij in appèl bij het Prov. Geregtshof van Noordholland voort te zetten.

— Men zal zich herinneren, dat de afgevaardigden uit de Leden der Maatschappij van Weldadigheid, den 11den Maart ll. te Amsterdam bijeengekomen, vijf commissarissen hebben benoemd, die na de scheiding der kolonien het nieuwe bestuur der Maatschappij zouden uitmaken. Deze vijf commissarissen hebben echter, om verschillende redenen, voor de hun opgedragen betrekking bedankt Dien ten gevolge heeft de bestaande commissie de afgevaardigden uitgenoodigd tot eene nadere vergadering tegen 4 Junij e. k., in de Garnalen Doelen te Amsterdam, ten einde nieuwe commissarissen te kiezen

— Men verneemt, dat de heer W. *L. J. Spoor*, Inspecteur der Registratie, van hier is verplaatst naar 's Hertogenbosch, terwijl zijne plaats alhier zal vervuld worden door den heer *S. J. van Slooten*, onlangs tot Inspecteur benoemd

— Ten aanzien van de den 24 dezer gehoudene jaarmarkt te Norg vernemen wij nader, dat daarop waren aangevoerd 1393 paarden, 622 koeijen, 24 kalveren, 825 Drentsche schapen en 233 varkens. De paarden golden van f 15« tot f 425«, de koeijen van f 30« tot f 185«, de kalveren van f 15« tot f 30«, de schapen van f 2« tot f 7« en de varkens van f 5« tot f 40«. De markt was buitengewoon druk bezocht, de handel over het algemeen levendig, alle vee gewild en de prijzen hoog.

* **Elp**, 30 Mei. Het onweder van j.l. vrijdag heeft in het naburige Eursing een slagtoffer geëischt. Eene 16 jarige dochter van den landbouwer *R. Boer*, die zich naar de koeijen in het land begaf, werd door den bliksem getroffen zoodat zij op de plaats dood bleef. Er waren geene wonden aan haar te zien, doch het haar op het hoofd was gezengd. Men kan zich ligt den toestand der ouders voorstellen

* **Hardenberg**, 29 Mei. Als eene zeldzaamheid voor deze omstreek kan dienen dat door *W. Kremer* alhier reeds eergisteren nieuwe aardappelen zijn gegeten, die in zijn eigen tuin in den kouden grond zijn gewassen.

* **Ambt Hardenberg**, 28 Mei. Ons gemeentebestuur heeft dezer dagen het provinciaal reglement op het veenbranden allerwege doen afkondigen. Hetzelve bevat strenge bepalingen; wij hopen, dat de policie zeer wakende mag zijn, omdat de meeste branden, welke daardoor in turf als anderzins ontstaan aan groote onvoorzigtigheid zijn toe te schrijven.

* **Haulerwijk**, 26 Mei. Was gedurende twee jaar de aftrek van baggelaar-turf in deze veenkolonie van weinig beteekenis, waarvan de buitengewoon lage waterstand oorzaak was; in *dit* voorjaar echter is het tegendeel waar, daar er dagelijks eene groote menigte schepen de vaart alhier passeren, zoodat de groote voorraad van baggelaar bijna reeds is afgescheept. Omdat de doortogt naar Appelscha eerlang weer zal worden gestremd, verwacht men, dat de toevloed van schepen naar Haulerwijk nog grooter zal worden.

* **Wolvega**, 25 Mei. In den nacht tusschen zaturdag en zondag ll werden in het land van den kastelein *K. Spijker* twee schapen van hunne wol beroofd. Zoo spoedig mogelijk daarvan aangifte bij 't bestuur der gemeente gedaan zijnde, werd door de heeren burgemeester en kantonregter huiszoeking gedaan bij zekeren G. L te Nijholtwolde, met dat gelukkig gevolg, dat een gedeelte van een vlies wol, dat door *Spijker* als zijn eigendom werd erkend, gevonden werd. Genoemde G. L. is daarop nog denzelfden avond (zondag) naar het huis van verzekering te Heerenveen overgebragt.

* **Sellingen**, 28 Mei. Gisteren middag pl. m. 1 uur barstte hier een geweldig onweer los, waardoor de ramen der huizen dreunden, vergezeld van hagel en een paar zware regenbuijen. Gelukkig heeft het onweer hier geene schade aangerigt, maar de Westerwoldsche landman is door den gevallen regen vooreerst voor eenige dagen teleurgesteld in het branden der Lockweitveenen, waarmede men sinds eenigen tijd druk bezig was. Moge de veendamp eene plaag voor velen zijn, 't is niet te ontkennen, dat hij voor duizenden van onberekenbaar nut en voordeel is, en zoolang men nog niet heeft ontdekt, om het veen tot uitboekweiten anders dan door zijne asch te bemesten, getrooste men zich voor een' korten tijd den damp, die voor talloos velen zulke heilzame gevolgen heeft.

* **Veendam**, 29 Mei. De kinderziekte is aan het oosterdiep alhier uitgebroken en heeft reeds eenige offers geveld. — Er zijn thans onderscheidene schippers, die het pastoorgeld bij het benedenste verlaat alhier weigeren te betalen; men laat ze ongehinderd passeren, doch, naar men verneemt, zal men hen in regten vervolgen. — In de R. C kerk alhier worden gebeden uitgesproken voor het herstel der vrede tusschen de beide groote R. K. mogendheden.

* **Coevorden**, 28 Mei. Tot weerlegging van het onjuiste berigt, voor eenige dagen van hier aan het algemeen *Handelsblad* geschreven en ook in deze courant overgenomen, kunnen wij thans mededeelen, dat de goedkeuring van het algemeen plan van aanleg en van de bestekken der aardewerken, voor het k a n a a l van hier naar de groote Vecht, is ontvangen. Zoodra mogelijk zal nu tot de aanbesteding dezer werken worden overgegaan, terwijl in afwachting hiervan de Maatschappij voor eigen rekening met de graafwerken zal beginnen. Alle twijfel, of het kanaal nog in dit jaar tot stand zal komen, kan dus als opgeheven beschouwd worden.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Het vergelijkend examen voor de vacante school te Ommelanderwijk, gem. Veendam, is bepaald op den 11 Junij; het getal sollicitanten naar die betrekking bedraagt 25.

— Hare werkzaamheden voortzettende, heeft de Algemeene Synodale Commissie met belangstelling kennis genomen van den voortgang der werkzaamheden tot de nieuwe Bijbelvertaling, terwijl met blijdschap vermeld kan worden, dat de dus verre hier toe benoodigde stoffelijke middelen, door ware godsdienstvrienden genoegzaam worden verstrekt. Tot uitbreiding van den bundel der Evangelische gezangen, zijn weder proeven gezonden, welke ter Synode zullen worden overgebragt.

* **Hoogeveen**, 29 Mei. In de voormiddag-godsdienstoefening van heden heeft Ds. *C. J. C Venema* zijne gemeente in het Hollandsche Veld alhier bekend gemaakt, dat Z.Weleerw. voor de beroeping naar Veenendaal (Utrecht) heeft bedankt.

* **Gramsbergen**, 27 Mei. Een gedeelte der kerkgemeente Hardenberg, namelijk de buurten Holtheme, Loozen, Den Velde, Ane, Anevelde, Anerveen en Holthoone, behoort sedert 1810 burgerlijk tot de gemeente Gramsbergen. De kerkgemeente Gramsbergen bestaat enkel uit het dorp van dien naam.

Wijl genoemde buurten korter bij Gramsbergen dan bij Hardenberg liggen, en de kerkgemeente Gramsbergen zoo klein is, hebben kerkvoogden en kerkeraad van Gramsbergen onlangs een adres aan Z. M. den Koning gerigt, met eerbiedig verzoek, hunne gemeente met genoemde buurten te vereenigen.

Tevens is daarbij verzocht, om de scheiding tusschen die gemeenten te regelen, wijl wegens den sterken aanbouw in de verdeelde marke van Gramsbergen c.a. het onzeker is, tot welke kerkgemeente die bewoners behooren. Met belangstelling ziet men den uitslag hiervan te gemoet.

DE VERTELLER ENZ.

Twistbeslechting door het zwaard. Menig aanzienlijk fortuin is door processen verloren gegaan, en duizenden hebben bankroet gemaakt en zijn arm geworden, omdat zij in het procederen verhard hebben, terwijl hunne zaak met gelijke regtvaardigheid en minder kosten door bemiddeling van partikulieren konde beslecht geworden zijn. Maar werp een oog op de onmetelijke fortuinen, welke groote natien verspild hebben door de bloedige bemiddeling van het zwaard, b v. Groot-Brittanje. De oorlogen welke Engeland tegen zijne naburen gevoerd heeft van 1688 tot 1815 (en er is later een aardig sommetje bijgekomen) kosten haar, met interest op beleeningen f 40.596,270 000! Hoe kunnen wij deze ongehoorde som afmeten! Gewogen zou het 73 543.267 p. Troys gewigt in zuiver goud bedragen. Er zouden 36.770 sterke mannen toe vereischt worden, om het weg te brengen, elk aan hen 200 p. gewigts in een zak dragende. In eene lijn gelegd, zou het eene keten van souvereinen (f 12 per stuk) uitmaken 484 330. Engelsche mijlen lang (iedere mijl 20 minuten) of 20 malen den omtrek der aarde rondom den evenaar! 317 menschen zouden 300 dagen noodig hebben, om ze te tellen, als dagelijks 10 uren lang, 60 souvereinen in eene minuut tellende. Er zouden 130 116 250 landbouwers een jaar lang gevorderd worden, om dit bedrag te verdienen, tegen 10 sh. (sh. 60 c) per week, het middelbare arbeidsloon in Engeland; 520 schepen elk met 1000 ton zilver bevracht, zouden er toe benoodigd zijn, om deze som te vervoeren. Waarlijk, oorlog is het vereenigingspunt van alle menschelijke dwaasheden.

Onlangs had te Oudenaerden een' grooten wedstrijd plaats waaraan bijna de geheele stad deelnam. De eerste prijs, een zilveren beker was uitgeloofd aan hem die het mooiste, het kraaijen van den haan, kon nabootsen, en een dito kleinere aan den besten kakelaar als hen De eersteprijs werd toegekend aan den heer Eersal, de tweede aan den heer van Wijndaele Beide heeren bragt men later eene praa[illegible]

Advertentien.

Getrouwd:

H. L. MEURSINGE,
van Nieuw-Drouwen,
en
I. J. A. OFFERS

Stadskanaal.
23 Mei 1859.
Eenige kennisgeving.

Den 21 Mei 1859 overleed te Huizum [bij Leeuwarden] na een langdurig, doch geduldig lijden, in den ouderdom van ruim 71 jaren, Mevrouwe JOHANNA CHRISTOPHORA GASINJET, Douairière van Jonkheer VITUS VALERIUS VAN CAMMINGHA, in leven *Lid der Ridderschap van Friesland, oud Lid der Provinciale Staten en oud Grietman van Leeuwarderadeel!*

Heden ontsliep zacht, na eene ziekte van weinige dagen, mijne geliefde echtgenoote HENDERIKA JOHANNA BECK, in den ouderdom van 39 jaren en 6 maanden mij nalatende, uit eene echtvereeniging van 12 jaren, 5 kinderen, die nog te jong zijn, om het zware verlies te beseffen. De God aller vertroosting vertrooste mij in mijne bittere droefheid.

Anlo den 27 Mei 1859

J. H. VAN VEEN

Algemeene kennisgeving

Bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te Groningen, is uitgegeven:

TOELICHTING van de belangrijkheid en de rigting der **NOORDELIJKSTE SPOORWEGEN in NEDERLAND;** door U. G. SCHILTHUIS, Jzn., lid van de Ged. Staten van Groningen.
Prijs f 1.20.

Harddraverij,

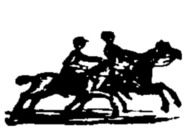

op Pinkster Maandag e. k., bij A. v. d. HORST te Steen; aanvang om 2 uur. Alle paarden worden toegelaten.
Steen den 27 Mei 1859.

A. v. d. HORST

ENGELSCHE

GAL-, SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze PILLEN zijn nuttig in vele ongesteldheden. Zij voeren het **Slijm** en de **Gal** af, versterken de **Maag**, zuiveren het **Bloed**, verbeteren de vochten. Zij hebben hare roem sedert jaren gevestigd; in sommige plaatsen bevinden zich bijna in ieder huis deze pillen, daar dezelve door hare **zachte werking** zeer vermaard zijn; de afzendingen, welke dagelijks vermeerderen zoowel binnen als buitenlands, getuigen hare goede hoedanigheid. Doosjes van 25 en 40 cent te

Anna-Parochie, H. K. Ferwarda
Buren, A. van den Brink.
Dronrijp, T. L. Veltman.
Enschede, Wed. A. Stevens.
Geldermalsum, S. D. Berm.
Gorredijk; S. G. Swart.
Hasselt, H. J. van der Vecht.
Heerenberg, P. Scheltema.
Hoogezand, T. Allons.
Joure, J. B. Detmar.
Koudum, J. van der Velde
Kampen, P. C. de Wolf.
Lobith, J. H. van Staa
Meppel, Wed. Jongkind
N. Pekela, B. G. Koops
Oude Pekela, E. G. Wildeboer
Prinseland, R. Rust.
Sneek, P. Wielenga
Sloten, J. Roos
Steenbergen, wed. J. Laane Az.
Sluis, Joh. Wale
Stadskanaal, G. H. Jansen.
Termunte, E. Bouman.
Workum, D. Wagenaar.
Willemstad, J. Tioole.
Wolvega, C. A. Faber.
Winterswijk, G. Schrant.
IJzendijke, S. Standaert.

Wie wil niet gaarne een' fatsoenlijken Brief leeren schrijven?

„Aan den stijl herkent men den man," zeide een groot geleerde, en hij had wel gelijk. Die geen goeden brief kan schrijven, kan geen aanspraak maken op den naam van fatsoenlijk man; al wie de kunst leeren wil, bestede slechts EEN GULDEN en koope het

VOLLEDIG BRIEVENBOEK van CLAUDIUS,

waarin hij alle mogelijke voorschriften van Brieven, toepasselijk op alle omstandigheden des levens en regels omtrent het Briefschrijven zal aantreffen.

Hoewel dit Boek pas is uitgegeven, zijn er reeds DUIZENDE Ex. van verkocht, omdat het zoo goed en zoo goedkoop is.

DE VRAAGBAAK

VOOR BURGER EN KOOPMAN,

bevattende voorschriften van bijna alle acten en overeenkomsten in burgerlijke en handelszaken, met ophelderende aanmerkingen opgaven van verschuldigde zegel- en registratie-regten enz. Eene praktische handleiding om in het burgerlijk leven alle voorkomende onderhandsche stukken, zonder behulp van deskundigen zelf te kunnen opmaken, door W. DE GELDER, *Oud-Inspecteur der Registratie.* Prijs f 1.00.

De Burger of Koopman, die zich dit boek aanschaft, zal in vele gevallen het advies of de hulp van Zaakwaarnemer, Notaris, Advokaat of Procureur kunnen ontberen, daar er bijna geen stuk in de burgerlijke of handelswereld voorkomt, waarvoor men in dit werk niet de modellen of formulieren aantreft. Het is letterlijk VOOR IEDEREEN ONMISBAAR, en de Gulden, dien men voor den aankoop besteedt, zal aan den bezitter menigen Gulden besparen.

Nieuw volledig Feestboek.

Verzameling van nieuwe en oorspronkelijke GELEGENHEIDSGEDICHTEN voor alle mogelijke feesten, *Tafelzangen* op de meest bekende zangwijzen, *Tafelcondities* of *Toasten* voor feestmaaltijden, *Albumversjes* enz., enz. Eene onmisbare handleiding voor feestvierenden door J. DE BREET.

Dit boek bevat eene rijke verscheidenheid van Gedichten voor *Oud-* en *Nieuwjaar;* voor *Verjaardagen, Verlovingspartijen, Groene-, Koperen-, Zilveren-* en *Gouden Bruiloften* en andere feesten; van *Toasten* bij alle voorkomende gelegenheden, *Albumversjes;* Gedichten ter *declamatie* in gezelschappen, enz. Die dit feestboek in zijn bezit heeft, behoeft op geen enkele partij of feest verlegen te staan, want het bevat overvloedige keuze voor ieders behoefte. Het boek (ruim 350 blz. groot) kost slechts EEN GULDEN, omdat er op een buitengewoon groot debiet gerekend is.

Briefstijl voor minnende harten.

Eene volledige verzameling van BRIEVEN, die bij verliefden in alle gevallen en betrekkingen kunnen voorkomen. VIERDE DRUK. Prijs 50 Cents.

Dit werkje waarvan jaarlijks **DUIZENDEN** worden verkocht, bevat eene groote reeks van **Liefdesverklaringen, Huwelijksvoorstellen,** en **Minnebrieven,** geschikt voor iedereen.

N.B. Al deze werken zijn bij H. C. A. CAMPAGNE te Tiel, en verder in iederen Boekwinkel te bekomen.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 27 Mei. TARWE stil; 133 & oude witb. Poolsche f 367; 133 & jarige Holsteinsche f 325. — ROGGE prijshoudend met goeden handel; 124 & Belgische f 193 aan de Zaan; 125 & Pruissische f 190; 124 & Galatz f 183; 116, 117, 118, 119 & Petersburger f 162, 164, 166, 168. — GARST iets hooger; 115 & jarige Deensche f 184; 104 & Friesche Winter f 150. — HAVER met veel handel tot vorige prijzen; fijne Friesche f 10½ per 100 kilo; Inl. en Buitenl. Voer f 10¼ per 100 kilo. — KOOLZAAD £ ½ lager; Bombay £ 44, 41; op 9 v. Olie in Oct. £ 60. — LIJNZAAD prijshoudend. 110, 111 & Odessa f 315; 112, 115 & Finsche f 285, 29, 295. — RAAPOLIE dadelijk en op levering op nieuw lager afgegeven; op 6 weken f 35¾. Vlieg. f 34½. 1o. Sept. en Oct. f 34, ¼; Nov. en Dec. f 34¼, ½. — LIJNOLIE dadelijk en op levering weder flaauwer; op 6 weken f 31¾; Vlieg. f 30½; 1o. Sept. f 31½, ¼; Oct., Nov. en Dec. f 31¾. — HENNEPOLIE op 6 weken f 38¾; Vlieg. f 37½. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 72 a f 76. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 10 a f 12.

SCHIEDAM, 27 Mei. MOUTWIJN f 12¾ per vat contant, met meer handel. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 16¼ a f 16¾ per vat contant bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1859

	pCt.	27 Mei.	28 Mei.
Nederl. W. S.	2½	57 5/8	57¾
—	3	68½	68
—	4	88¾	88 7/8
Amort. Synd.	3½		
Handelm.	4½	125	126
O. I. Leening	4		
Aand. H. Spw.			
— R. —	4½		
Ned. B.			
Maats. Werk			
Rusland.			
Obl. Hope	5	99 7/8	100
Cert. 1831/33	5	80¾	
Dito 1840	4	77¼	
— Stieglitz	4		
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	88¼	89¼
— 1855 6eS.	5	93¾	94 1/8
— van Ass	6	59 3/8	59

	pCt.	27 Mei.	28 Mei.
Polen.			
Aand. fl 500	4	143½	143½
Obl.	4	71	71 3/8
Spanje, Obl.	1½	26 7/16	26¾
Obligatien	3	38 1/8	
Binnenl.	3	35 9/16	37 15/16
Amortisable Bewijz. Coup.		3 3/8	
Oostenrijk,			
Oblig. Goud	5		
— —	4		
— Metal.	5	38½	89¼
— RenteA.	5	53¾	56½
— Nation.	5	41¾	42 9/16
— —	2½	21 3/8	21 3/8
Belgie, Cert. Rothschild	2½		
Portug., Obl.	3	38	38½
Brazilien	5	95	94¾
Weener aandeelen	4		

27 Mei. De markt was wederom zeer vast gestemd, van Nationale fondsen gold dit voornamelijk voor 4 pct., en van buitenlandsche voor Russische, Oostenrijksche en Portugesche.

28 Mei. De markt was op nieuw williger gestemd; alleen in Oostenrijksche fondsen was de handel van eenige beteekenis.

238e STAATS-LOTERIJ.

Prijzen van f 100 en daarboven. 5e Klasse.

16de Lijst. No. 1337 f 50000. No. 13310 een prijs van f 1000 en eene premie van f 30000. No. 4047 f 1000. Nos. 6946, 7520, 10662 en 15621 ieder f 400. Nos. 4086, 15579 en 17074 ieder f 200. Nos. 1783, 5836, 7561, 8864, 9451, 11272, 11364 en 12184.

17de Lijst. No. 12147 eene premie van f 3000

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 22—28 Mei. Ondert. Roeland Verwei en Hendrika Boer; Harm Veldman en Hendrikje Bokking, Jan Koster en Geertje Wachtmeester, Jurjen Hartman en Aaltje Fieten. — Geb. Evert Welmers en Hendrikje Hof, Egbert Otten en Annigje Gruppen. — Bev. Aaltje Meinen geb. de Vries, van z.; Jantje Koops geb. Schoneville, van z.; Hendrika Keptein geb. van Nuil, van z. — Overl. geene.

---

ti e serenade van *coquerico*, s — Wat zal de Fransche haan daar van zeggen?

Een geestelijke kwam eens op een smal voetpad een tamelijk zwaarlijvigen boer tegen, die tot zijne kudde behoorde. Daar de boer niet terstond uitweek om hem te laten passeeren, zeide hij: „men kan wel zien dat gij beter gevoed dan onderwezen zijt."

„Dat kan wel zijn" gaf de boer ten antwoord „want vo den doe ik mij zelven, maar onderwijzen doet gij mij."

Het moeijelijkst uit te roeijen kwaad is dat, hetwelk den schijn van het goede aanneemt.

Er zijn schoonheden, die zoo hemelsch ons toeschijnen, dat men treurig wordt, wanneer men ziet, dat het vrouwen zijn.

Maar al te dikwijls neemt de schijn bij ons de plaats der waarheid in.

Het gaat met de ware liefde en het ware geluk als met geestverschijningen: de geheele wereld spreekt er van, doch slechts weinigen hebben ze gezien.

Het geluk behoort hem, die anderen gelukkig maakt. Alleen aan de deugd komt de magt toe. Die wijs en daardoor vrij is, behoort aan zich zelven.

Vele vrouwen ontleenen hare aantrekkelijkheden slechts aan haar toilet.

Gemengd paardenvoer.

Gele wortelen en haver in gelijke hoeveelheden ondereen gemengd, zijn even goed voor een paard dat niet al te zwaar werken moet, als dezelfde hoeveelheid haver alleen en dat wel, niet zoo zeer omdat gele wortelen evenveel voedzame deelen bevatten als haver want dit is zoo niet, maar zij zijn bevorderlijk voor de vertering. Wanneer men een paard uitsluitend hooi, haver, boonen enz. voert, dan wordt, een groot gedeelte van het voer zonder volkomen verteerd te zijn uitgeworpen, het geen dus voor de voeding van het paard verloren gaat. Evenzoo met schapen en hoornvee. Men menge dus dagelijks eene zekere hoeveelheid wortelen onder het voer en de dieren zullen beter vreten en hun voedsel beter verteren niet alleen, maar ook eene soort van hooi vreten dat zij anders zouden laten liggen.

Keizer Alexander ontmoette eens een officier der marine die, zoo als men zegt „niet weinig aangeschoten" langs de straat zwierde „wat doet gij daar" vroeg hem de Keizer hevig verstoord.

„Ik laveer" was het antwoord. De keizer lachte en liet den beschonkene verder ongemoeid.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.